

Læs dig klogere på fremtiden

Christiane Vejlø anbefaler Hartmut Rosa: *Det ukontrollerbare*, 2020.

Jeg er meget optaget af, hvad maskinernes evindelige effektiviseringsbehov og stræben efter perfektion betyder i menneskelivet. Hartmut Rosa er en af de tænkere, jeg synes, fanger det bedst.

Det ukontrollerbare er en lille, kompakt introduktion til Rosas grundidé: at moderne mennesker lever i en verden, vi forsøger at beherske – og at netop denne stræben efter kontrol gør verden fjernere for os.

Rosa undersøger, hvordan vi gennem teknologi, planlægning og effektivisering prøver at indfange livet, så vi kan styre det, optimere det og forudse det. Men paradokset er, at jo mere vi forsøger at indhegne verden, desto mere undslipper den os.

Vi får materiel tryghed, stigninger i viden og en overflod af muligheder – og alligevel oplever mange en grundlæggende uro, fremmedhed og meningsløshed. Rosa kalder denne tilstand et tab af resonans: den levende, gensidige relation mellem menneske og verden.

Resonansen er netop det, vi oplever, når der er kontakt, gensidig relation og et levet liv mellem mennesker. Eller mellem mennesker og natur eller kunst. Resonans kan ikke fremkaldes på kommando, og vi ved jo også, at livets mest betydningsfulde erfaringer opstår dér, hvor vi ikke har fuld styring. Det gælder kærlighed, kunst, natur, sygdom, forældreskab – alle områder, hvor vi må acceptere, at oplevelsen ikke lader sig programmere.

Det ukontrollerbare er oplagt for læsere, der interesserer sig for en filosofisk tilgang til forholdet mellem mennesker og teknologi. Det er en bog, der både udfordrer og giver en slags ro. En særlig påmindelse om, at det vigtigste i livet ikke kan tvinges frem, men ej heller kan udelukkes.

Christiane Vejlø er forfatter til *Argumenter for Mennesker og Arbejdslivets dilemmaer – AI*. Hun er vært på fremtidspodcasten *Så må du have held og lykke med det*, i hvertfald og er på vej med ny bog om AI og mennesker.

